

Ποιος είναι ο ρόλος του Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου και γιατί προκαλεί τόσο έντονες αντιδράσεις

Ο «κακός» Κοσμίδης και οι τριβές με τους υπουργούς

Ο Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου κ. **Σ. Κοσμίδης** προσέρχεται στον εισαγγελέα για να καταθέσει σχετικά με την υπόθεση Οτσαλάν

Του Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ αν έχουμε «κυβέρνηση Σημίτη ή Κοσμίδη» δεν ετέθη τόσο από στελέχη της εσωκομματικής αντιπολίτευσης του ΠαΣοΚ όσο από πολλούς και κορυφαίους μάλιστα υπουργούς, πολύ πριν από την υπόθεση Οτσαλάν. Ο ηλικίας 55 ετών Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου δεν προκαλεί κατ' αρχήν στο «ιστορικό» ΠαΣοΚ την ενόχληση που περιβάλλει άλλους πρωθυπουργικούς συνεργάτες, όπως τον κ. Γ. Πανταγιά, για τους οποίους υπάρχει η υποψία ότι πρόκειται να πολιτευθούν. Αποφεύγει επιμελώς τη δημοσιότητα και την προσωπική προβολή. Γνώρισμά του είναι η αφοσίωση στον κ. Σημίτη, του οποίου υπήρξε στενός προσωπικός φίλος, τον οποίο όμως από την ημέρα της εκλογής του στην πρωθυπουργία ουδέποτε αποκάλεσε «Κώστα» αλλά πάντοτε «κύριε πρόεδρε» ακόμη και όταν γευματίζουν – όπως και παλαιότερα συνήθιζαν – με τις συζύγους τους... Επιτυχημένος επαγγελματικά δικηγόρος, στέλεχος του ΠαΣοΚ από το '78 (διετέλεσε και γραμματέας της κλαδικής δικηγόρων για κάποιο διάστημα), μάλλον δεν θα ενεπλάκητο με την πολιτική αν δεν του το ζητούσε ο Κ. Σημίτης.

Υποταγή σε αυστηρούς κανόνες

Είναι δύσκολο να ερμηνευθεί πώς αυτός ο χαμηλών τόνων άνθρωπος προκαλεί τόσο έντονες αντιδράσεις, ώστε – κατά τη φράση πρώην υπουργού – «θα πάρει στον λαιμό του τον Σημίτη». Στελέχη του εκσυγχρονιστικού ρεύματος θεωρούν ότι «ο Σωκράτης πληρώνει το γεγονός ότι οι περισσότεροι υπουργοί και διοικητές οργανισμών δεν θέλουν να κατανοήσουν ότι τελείωσε η εποχή της παπανδρεϊκού τύπου διακυβέρνησης και ότι πλέον υπάρχουν αυστηροί κανόνες στους οποίους πρέπει να υποτάσσονται όλοι».

Πρώτη αιτία τριβών του Γραμματέα της Βουλής με τους υπουργούς είναι η ανάθεση από τον κ. Σημίτη του συντονισμού του νομοθετικού έργου στον κ. Κοσμίδη. Κάθε υπουργός που λαμβάνει τις περιφέρειες πλέον επιστολές του Πρωθυπουργού με μνεία σε υστερήσεις κτλ. θεωρεί ότι το αρχείο από το οποίο εκμαιεύτηκαν δεν είναι το «φιλοκάκι» του Πρωθυπουργού – μόνο – αλλά «η βάση δεδομένων» της Γραμματείας της Βουλής. Επίσης ο κ. Κοσμίδης δεν αρκείται – όπως παλαιότερα – στην απλή συνοπτική κάθε

πρότασης, προκειμένου αυτή να λάβει την άγουσα προς τη συνήθη κοινοβουλευτική διαδικασία, αλλά ασκεί γραπτές παρατηρήσεις επί της ουσίας, στηριγμένες φυσικά στις αντίστοιχες γνωμοδοτήσεις.

Η Επιτροπή Εγκρίσης των Προσλήψεων

Η συμμετοχή του κ. Κοσμίδη στην τριμελή Επιτροπή Εγκρίσης των Προσλήψεων επιτρέπει να του επιρρίπτεται ο ρόλος του «κακού» που «κόβει» τις θέσεις, όπως υποστηρίζουν συνεργάτες του Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου. Άλλη εστία τριβών που έφερε κατά καιρούς τον κ. Κοσμίδη αντιμετώπιζε με υπουργούς όπως τους κκ. Τσοχατζόπουλο,

Παπαϊωάννου, Λαλιώτη, Τζουμάκα είναι η συμμετοχή του Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου στη γνωμοδοτική επιτροπή για τη σύσταση (αλλά και την κατάργηση) φορέων του Δημοσίου. Ο κ. Κοσμίδης θεωρείται ο σκληρότερος εκπρόσωπος της θέσης ότι πρέπει να μη δημιουργούνται νέοι δημόσιοι φορείς αλλά και να περισταλούν οι ήδη υπάρχοντες. Ωστόσο η θέση αυτή δεν είναι κάποιο προσωπικό «καρίτσι» του Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου. Για παράδειγμα, ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτης θεωρούσε υπεύθυνο τον κ. Κοσμίδη για την απόρριψη της θέσης του ότι πρέπει να ιδρυθεί Γενική Γραμματεία Ποιότητας Ζωής. Όταν όμως έφερε το θέμα στον κ. Σημίτη διαπίστωσε ότι ο κ.

Κοσμίδης εφαρμόζε απλώς κατά γράμμα την πρωθυπουργική εντολή: «όχι γιγάντωση του δημόσιου τομέα, οι λύσεις να δίνονται από τις υπάρχουσες υπηρεσίες και οργανισμούς». Είναι βεβαίως εντελώς άλλο ζήτημα αν η «γραμμή» είναι λειτουργικά σωστή για το κυβερνητικό έργο. Αλλά το ίδιο βίωσε και ο κ. Τσοχατζόπουλος όταν είδε την πρότασή του για σύσταση Ταμείου Εξοπλισμών ως νομικού προσώπου να γίνεται απλός «ειδικός λογαριασμός» καθώς και ο κ. Τζουμάκας του Ταμείου Γεωργίας αντίστοιχα.

Γνώμη

Το κράτος-παρωδία και οι «σωτήρες»

ΣΤΗΝ υπόθεση Οτσαλάν δεν είναι μόνο η κυβέρνηση που έκανε μοιραίες επιλογές και αλυσιδωτά λάθη, ούτε μόνο οι υπερπατριώτες που άσκησαν ιδιωτική εξωτερική πολιτική με ανυπολόγιστο κόστος για τη χώρα. Οι αντιδράσεις μετά το φιάσκο στο Ναϊρόμπι αποκαλύπτουν ότι δεν κατανοήθηκαν επαρκώς οι αιτίες της αποτυχίας ώστε να μην επαναληφθούν τα ίδια φαινόμενα σε παρόμοιες δοκιμασίες.

Για παράδειγμα, αύριο Δευτέρα, 200 καλλιτέχνες καλούν σε συγκέντρωση-συναυλία αλληλεγγύης στον κουρδικό λαό στο Σύνταγμα. Εξ όσων έγιναν γνωστά, η συναυλία θα συνδυαστεί με εράνους, ώστε να συγκεντρωθούν χρήματα που θα δοθούν σε οργανώσεις των Κούρδων. Με το κλίμα των ημερών πρέπει να θεωρείται πιθανό ότι αρκετά χρήματα μπορεί αύριο να εκταμιευθούν, προκειμένου να εκφραστεί η «συγγνώμη» του ελληνικού στον κουρδικό λαό.

Ωστόσο, αν στον πανικόβλητο χειρισμό του φυγάδα κούρδου ηγέτη οδηγήσει την κυβέρνηση η σκιά της τουρκικής απειλής, τώρα αυτή η απειλή γίνεται βαρύτερη, καθώς η αποτυχία της επιχείρησης προκάλεσε όσα ήθελε να αποφύγει: μετέτρεψε το Κουρδικό σε ένα επιπλέον ελληνοτουρκικό ζήτημα, αντεστραμμένο όμως, με την Τουρκία σε πλεονεκτική θέση. Οι τούρκοι επισημοί όλο και πιο συχνά αναφέρονται στο διεθνές δίκαιο επιχειρώντας να επιτύχουν στη διεθνή πολιτική σκηνή την κρίσιμη σύγκρουση: η Ελλάδα και η Τουρκία να εμφανίζονται ως δύο χώρες με αμοιβαίες διεκδικήσεις και παραβάσεις εκατέρωθεν σε ένα θολό το-

πίο συμφηφισμού ευθυνών, έτσι ώστε το «πάνω χέρι» να το αποκτήσει τελικά, με δυναμικό τρόπο ο στρατηγική, πολιτικά και στρατιωτικά ισχυρότερος. Και η Αγκυρα πιστεύει ότι στο πεδίο της δύναμης υπερτερεί αποφασιστικά.

Το πρώτο και καίριο συμπέρασμα από την υπόθεση Οτσαλάν είναι πως η Ελλάδα πρέπει να τεθεί επείγοντως σε τροχιά εθνικής ανασύνταξης, ώστε να αντιπροσέχει δυναμικά την πλάστιγγα που γέρνει επικίνδυνα εις βάρος της. Πρώτος στόχος είναι η συνολική θωράκιση της χώρας με την ένταξη στην ΟΝΕ. Είτε αυτή η κυβέρνηση είτε οποιαδήποτε άλλη, δεν επιτρέπεται να διακυβεύουν ούτε μία ημέρα καθυστέρησης στο πρόγραμμα σύγκλισης της χώρας. Δεύτερος στόχος είναι η άμεση, ριζική και αποφασιστική αναδιάρθρωση του κράτους. Είναι βαθιά ταπεινωτικό να λέμε ότι είμαστε πολύ μικρή χώρα για να ασκούμε αποτελεσματική πολιτική. Το Ισραήλ και ο εβραϊσμός της διασποράς έχουν επαρκώς αποδείξει πως ένα εξίσου «ανάδελφο» έθνος κατόρθωσε, συνδυάζοντας αποτελεσματικό κράτος και σχεδιασμένη διεθνή ενεργοποίηση των ποικίλων μηχανισμών των ομάδων πίεσης, να επιτύχει στόχους που εθεωρούντο αδύνατοι.

Η Ελλάδα και ο ελληνισμός έχουν ανάλογες δυνατότητες. Αλλά στη μεν Ελλάδα το κομματικό σύστημα, καθώς και οι ίδιοι οι πολίτες δεν αποσκοπούν στην ενδυνάμωση αλλά στην αποδυνάμωση του κράτους: ισχυρή κοινωνική ομάδα και ισχυρός πολίτης θεωρούνται αυτοί που καταφέρνουν να καταδολιεύουν το κράτος, λοιδορώντας ταυτοχρόνως τη μη αποτελεσματικό-

τητά του. Αυτοί που φοροδιαφεύγουν, απαιτώντας ταυτοχρόνως «κοινωνική δικαιοσύνη». Αυτοί που πληρώνονται χωρίς να εργάζονται, αυτοί που παρανομούν χωρίς να τιμωρούνται, αυτοί που δεν υπηρετούν τη θητεία τους ή την υπηρετούν στο σπίτι τους χάρη στο «γλέιψιμο», που έχει γεμίσει με τους αηδείς σέλους της διαφθοράς της κομματικής πατρωνίας κάθε υγιή πόρο της κοινωνίας. Όταν δε το «εθνικό κέντρο» απασχολείται με τον Ελληνισμό της Διασποράς, είναι μάλλον για να διασπάσει τους φορείς παρά για να συντονίσει την εθνικά ωφέλιμη δράση τους.

Αν λοιπόν θέλουμε να είμαστε χρήσιμοι στους φίλους μας, όπως στον κουρδικό λαό, και ασφαλείς από τους αντιπάλους μας, αν θέλουμε να είμαστε με αξιοπρέπεια ισότιμοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να δράσουμε έγκαιρα, με το απλό έμβλημα «πρώτα η Ελλάδα». Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αποκτήσουμε δημοκρατικά, δηλαδή μέσα από συλλογική κοινωνική ενεργοποίηση και όχι από κάποιους «σωτήρες», ένα ισχυρό κράτος απέναντι στο κράτος-παρωδία του σήμερα.

Και ως ελάχιστο δείγμα αυτής της στροφής προτεραιότητας στις δημόσιες συμπεριφορές οι καλλιτέχνες της αυριανής συναυλίας πρέπει να κάνουν την καίρια πράξη αλληλεγγύης στον κουρδικό λαό, ζητώντας τον ίδιο συναγερμό από τους Έλληνες πολίτες για την ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Αλληλεγγύη στους Κούρδους είναι η ελληνική ισχύς στη Θράκη, το Αιγαίο και την Κύπρο.

Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ο «ΣΚΛΗΡΟΣ»

Από πού πηγάζει η πραγματική ισχύς του

ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΗ του Πρωθυπουργού ο κ. Κοσμίδης έθεσε δραστικούς περιορισμούς (χρειάζεται και η δική του προσυπογραφή) στο φαινόμενο του πολλαπλασιασμού σε κάθε νομοσχέδιο των υπουργικών τροπολογιών που μετατρέπουν σε «κουρελού» την έννοια του νομοθετικού έργου.

Ο κ. Κοσμίδης είναι επίσης μαζί με τους κκ. Μανίκα, Σουλαδάκη και Πασχαλίδη μέλος της Γνωμοδοτικής Επιτροπής για την αξιολόγηση των στελεχών που προτείνονται για διοικητές οργανισμών, γενικούς γραμματείς κ.ά. Καθώς είναι το μόνο μη πολιτικό πρόσωπο, θεωρείται πιθανό ότι παρουσιάζεται ως ο «σκληρός» που «έκοψε τον τάδε ή τον δείνα», υποστηρίζουν φίλοι του κ. Κοσμίδη. Ας προστεθεί επίσης ότι μετέχει της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων, της οποίας πάντως προϊστάται ο υπουργός Δημόσιας Διοίκησης και όχι ο ίδιος – όπως τονίζεται – καθώς επίσης των συνεδριάσεων των Κυβερνητικής Επιτροπής και των κοινών συνεδριάσεων της Κυβερνητικής Επιτροπής με την Πολιτική Γραμματεία, ώστε να κατανοηθεί ότι ο κ. Κοσμίδης μετά τον κ.

Εφαρμόζει πιστά τη γραμμή του κ. Κ. Σημίτη

Σημίτη αποτελεί τον συνεκτικότερο κρίκο του συνόλου των κορυφαίων κυβερνητικών δραστηριοτήτων. Όλα μάλιστα αυτά τη στιγμή που ο ίδιος ο κ. Κοσμίδης παραδέχεται με ειλικρίνεια ότι δεν διεκδικεί το εύσημο κάποιας ιδιαίτερης πολιτικής πείρας, καθώς στο έργο του δεν αναγνωρίζει αποφασιστικό πολιτικό ρόλο όσο το ορθολογικό και σύμφωνα με τις αποφάσεις του Πρωθυπουργού «ροντάρισμα» του νομοθετικού και κυβερνητικού έργου.

Αρκετά στελέχη του ΠαΣοΚ αναγνωρίζουν ότι η ισχύς του κ. Κοσμίδη προέρχεται αποκλειστικά από την πιστή εφαρμογή της γραμμής του κ. Σημίτη. Μια γραμμή στην οποία τα περισσότερα των ιστορικών στελεχών θεωρούν ότι προέχει ο τύπος και όχι η ουσία, καθώς η «πολιτική υποτάσσεται στον formalισμό των κανόνων» όπως λέει κορυφαίος υπουργός. Αλλά «αν δεν υπάρχουν κανόνες που ρυθμίζουν την πολιτική συμπεριφορά, τι νόημα έχει εκσυγχρονισμός που επαγελθήκαμε;» ρωτάει ο κ. Κ. Σημίδης.